

אזרחי ישראל קוראים על "היד החזקה" בעיתוני הארץ. אך העולם כולו קורא עליה בדיווחים הבאים מביירות, מפי כתבי העיתונות העולמית. בעמודים אלה מפרסם "העולם הזה" שני דיווחים אופייניים

מבט מן הצד השני

בשלושת השבועות האחרונים. מאז הנהגת מדיניות "היד החזקה" התפרסמה בעיתוני המערב סידרה של דיווחים על הנעשה בדרום לבנון. הכתבים המערביים בביירות, שהסתננו דרומה, דרך מחסומי צה"ל אל האזור השיעי, חשפו מראות שאפילו גודל של דוברים ומסבירים ישראלים לא יצליח לכסות במליצותיו. כמו בומרנג. מכה "היד החזקה" במרצונה של ממשלת ישראל.

הרגתם אותם, הרגתם אותם, את בני היחידה" ועקה הלב" נוגית ורצה לעבר הסיוור הישראלי, אשר פתח באש על מכוניתה, מתוך סברה מוטעית שיש בה טרוריסטים. כמה דקות אחר כך ניסנו — שתי כתבות, שהוחזקו עליידי הסיוור הישראלי — לנחם את האם ולהגיש עזרה לבנה בן ה-11. הוא היה חסר הכרה ופצע הכדור במיצחו רימם.

מה שהחל כנסיון לבקר במערה, כבר סמוך לצור, שהצבא הישראלי פשט עליו בעיקבות מארבייגרילה נגר הכוחות הישראליים, הסתיים בכך שנקלענו, בלי כוונה, למעשי האיבה שהציפו את האזור, כאשר ישראל מנסה להגן על כוחותיה הנוסגים, בעוד אנשי הגרילה המוסלמים השיעיים מגבירים את התקפותיהם.

לפני ששחררנו והותר לנו לחזור לביירות, הוחזקנו, ג'ולי פלינט מרדיו אי-בייסי ואני, במשך שלוש וחצי שעות, והיו לנו שיחות ארוכות עם החיילים הישראליים ששיכנו אותנו. ראינו גם כיצד הם שובים, מכים ובוץ סים בשלושה אנשי גרילה שהוכילו נשק במכוניתם.

זמן קצר אחרי הירי הופיע חובש ישראלי, שבא להגיש עזרה לילד, אשר נראה קרוב למותו. **הכניסה: שגיא**. כדי להגיע לאזור, היה עלינו להפר צו ישראלי, שהוצא ב-26 בפברואר, אשר אסר על עיתונאים הפועלים בביירות לבקר באזור המחוק בירי ישראל. כאשר נעצרנו עליידי החיילים, הם לא שאלו אותנו לשמותינו או למיקצוענו, וגם לא נתבקשנו להציג שום מיסמכים מזהים. לכן גם לא סיפרנו שאנו עיתונאיות.

נעצרנו בדרך מביירות לצור, מייד אחרי שעברנו את נהר הליטאני. בכיוון דרום. חייל ישראלי במחסום אמר, שאין מעבר למכוניות. הישראליים, המוטרים מהפשיטות ההולכות וגוברות נגר כוחותיהם, מנסים למנוע מאנשים ממכוניות את המעבר לשטח שעדיין מוחזק בידיהם.

הצננו על הנהג שלנו, מוחמד, להמשיך בדרך עוקפת, כמעט בלתי-דובר צבאי ישראלי אמר למחרת בירושלים, כי הנהג מת מפצעיו. לפני שניתן היה להעבירו בהליקופטר לבית-חולים בישראל — הערת מערכת וושינגטון פוסט.

הדיווח הראשון הוא פריעטה של נורה בוסתני, הכתבת של העיתון האמריקאי וושינגטון פוסט בביירות. בוסתני היא בת לאחת המישפחות המארוניות העשירות ביותר. סיפורה, הכתוב בגוף ראשון, התפרסם שבוע לפני המיצוץ בשערי-עגל. הדיווח השני מנתח את מצב העניינים בעקבות מדיניות היד החזקה. שני הדיווחים מובאים כאן במלואם, בתרגום של גיורא נוימן.

ידועה. נסענו לעבר אלזררייה, העמדה האחרונה של הצבא הלבנוני, סמוך לקווים הישראליים. הנגימ-משאיות ונשים שעברו בשרה הזהירו אותנו, כי הישראליים נמצאים בהמשך הדרך. אך אנו המשכנו לנסוע.

למעשינו. אמרנו שאנו נוסעות לצור, למיסערה. שתינו לבשנו ג'ינס וחולצות כגיי. גידי התעניין רק בנות כמה אנו, דיבר במכשיר-קשר עם מפקדיו, ואחר כך קבע, כי אינו יוכל להרשות לנו

בג הסככה, חזר פעמים רבות על המילה "שגיא".

ואז התקרבה מכונית לבנה. **בעיטות באברי המין**. אחד הנוסעים ניסה לפתוח את הדלת. החיילים צעקו משהו לעברם, ושלושה צעירים שיעיים יצאו מתוכה בידיים מורמות. הם נלקחו לחדר קטן, בתוך הסככה, ונשאלו בערבית צולעת לשמותיהם ולתאריכי-הלידה שלהם. המידע שודר במכשיר-קשר למפקדים. אחרי החקירה, חזר גידי אלינו.

עברה לא פחות משעה, עד שגידי ערך חיפוש במכוניתם. כשהוא צועק משימחה בעברית, הביט בנו ואמר: "תשמעו, הם הטרוריסטים. מצאתי שלושה קלצניקובים במכוניתנו!" הקלצניקוב, רובה-סער מתוצרת סובייטית, הוא הנשק הנפוץ של אנשי-הגרילה.

החיילים האחרים, בעודם צועקים ומשמיעים קללות בערבית, החלו בועטים בשלושה באברי-המין ובתוך תית הגב. אורי, חובש ישראלי, קשר את ידיהם מאחורי גבם בחוטית-אל. אחד מהם החל מרמס.

השלושה הורו כחסן צברה, 19, מקנטרה, יוסף אברזייד, 20, מכפר רומיין וזייד מעתוק, 19, מריי-רבייה, שבה הרגו הישראליים כשבוע שעבר שיבעה אנשי-גרילה. אחרי שסטרו לו כמה פעמים, אמר מעתוק, כי הם קיבלו כל אחד 50,000

את דיבריה-ההסבר החמורים מאוד: טנק ישראלי מחץ מכונית והדף אותה על גופתו של גבר שונרה בידי החיילים. במהלך התקפה על כפר בדרום-לבנון.

אחת מבין 34 הגויות של השיעים ב" אירופי הרלד טריביון הבינלאומי הוסיף לתצלום זה

לירות לכונניות (בערך 2,500 דולר) מאברעלי חמור, פקיד של תנועת המיליציה השיעית אמל במערב ביירות. הם קיבלו את הכסף מתמורת פעולה שהיה עליהם לבצע נגד חיילים ישראליים. אברזייד וצברה החזירו והתחילו לרעוד. התבקשתי לתרגם את תשובותיהם. הישראליים רצו לדעת אם יש פצצה במכונית. מעתוק אמר, שיש שם רק מטול אחד. אורי בך ומצא מטול רימונים ושני מוקשים. השלושה הסבירו, שנאמר להם לנסות להפיל כלי-טיס ישראלי. בעוד ידיהם קשורות מאחור, זכו צברה ואברזייד לבעיטות נוספות, באברי-המין ובטן.

להמשיך, פן נגלה לטרוריסטים את מקום אנשיו. החיילים דיברו על הריגה של אנשי-גרילה ועל חוסר-הרצון לעשות זאת, אבל היה קשה לדעת מתי הם רציניים ומתי הם משטים בנו. היו ביניהם הרבה ציחקוקים, חילופי מבטים והערות בעברית, שאותן לא יכולנו להבין. ארי, 21, שהוריו מצרפת, שאל אותי אם אני צרפתייה. אמרתי לו שאני לבנונית. חברתי הבריטית הוסיפה, שאני נוצרייה מארונית. החיילים אמרו שיש להם חברות בישראל, והכריזו שהכניסה ללבנון היתה שגיא. ארי, שמר על פיגום

אורי, שראה אותנו פעורת-פה, התנצלו: "אני חובש. אני לא נהנה מכך יותר מכן. האמינו לי, אני לא אוהב את זה. אבל הסתכלו עליהם — אני צעיר ורוצה לחיות — והעניין הזה מרגיז אותי".

כשהבחין בטיפות-דם שנסרו מידי של צברה, הוא חבש אותו בקפדנות. צברה הקיא ונפל. הוא התחנן לפני שאשכנע את הישראליים לקרוא לרר פא.

אורי, שהיה מוראג ממצבו של הפצוע, ביקש שאברך איך הוא מרגיש. "אמרי להם, ענה לי צברה, שאנחנו מכבדים משימה, כדיוק כמוהם. אנחנו לא אשמים. אנחנו כדיוק כמוהם". כמה רקות אחר-כך עצרו החיילים גבר שרידה כמורד הגיבועה על קביים, והכניסו אותו לכוך, יחד עם שלושת אנשי-הגרילה.

לטיפה על לחי. לפתע התחיל ארי, ממרומי הפיגום שעליו עמד, לירות לעבר מכונית מתקרבת, שנמי צאה במרחק של 65 מטרים. מהמקום שלנו יכולנו לשמוע בכיור קולות של נשים. ארי הריע בעליצות, מחא כפיים וצעק: "פגעתי בנהג".

פרצתי החוצה מתוך הסככה, לראות מה קורה. דלת המכונית היתה פתוחה. כמה נשים ייבכו, אחת מהן נופפה במיטפת-ירוש לבנה. אחרת רצה לעברנו, יחפה, כשהיא צועקת: "הרגתם אותם, את בני היחידה. אין לי בן אחר!". מרוע עשיתם זאת? ועקה ונפלה לרגלינו, כשהיא מטיחה את ראשה בקרקע. הירגו גם אותי, גם אותי יש לי חמש בנות, וחייכתי 25 שנה שיהיה לי בן".

היא הציגה את עצמה בשם נור צאדק, ואמרה שכנה, בן 11, נפצע כראשו ונראה שהוא מת. גם אחת ממכוניות נפצעה. בת אחרת ניסתה לתמוך בה.

גידי ביקש ממני שאסיע את האם ובתה למכוניתן. כשהגענו לשם, לא היה איש בתוכה. האב גרר את בנו למרחק 20 מטרים, מחוץ לטווח-האש של החיילים.

לנער היה פצע גדול במיצחו, ואחת הכנות נפגעה באוזנה. הוא חי, התעקש האב. הנער נע קלות. "ראו, הוא זז", אמרה האם. אנא, הצילו אותו, התחננה. קחו אותו לישראל".

לקחנו אותם בחורה לכיוון הסככה. בתוך זמן קצר באה תיגבורת ישראלית, של 60 חיילים, בפיקודו של קצין מבוגר. ביניהם היו שני רופאים באמבולנס. חסן נלקח לאמבולנס. אמו צעקה.

אחד מחייליו של גידי ניגש לאם, שהתיישבה על הכביש, ליטף אותה על לחיה והרגיע אותה: "אל תדאגי. יהיה בסדר. הרופאים כבר באו, אל תדאגי".

ביטחון יחסי. הנער נלקח על-ידי האמבולנס, שלושת אנשי-הגרילה נשארו בידי החיילים, ולנו הותר לחזור על עיקבותינו. נאמר לנו לקחת איתנו את האיש בעל הקביים. הוא סיפר לנו, כי כא לבדוק את הכביש למען דודו, בעל המשאית, הרוצה להגיע לביירות. הוא אמר, שיחזור אליו כרגע שהוד יילים יסתלקו. בהרגשת הקלה הגענו למחסום של הצבא הלבנוני באלזררייה. לפתע נפץ תחה עלינו אש משני הצדדים: מצד אחד עליידי החיילים הלבנוניים, מצד שני עליידי אנשי-הגרילה. עצרנו את המכונית, נופפנו בידינו דרך החלונות וצעקנו אליהם להפסיק. אחד הקצינים הלבנוניים זיהה אותנו והפסיק את האש.